

A MAGYAR KÖZLÖNY MELLÉKLETE
2022. március 29., kedd

Tartalomjegyzék

II. Törvényekhez tartozó indokolások

Végző előterjesztői indoklás az egyházak hitéleti és közcélú tevékenységének anyagi feltételeiről szóló
1997. évi CXXIV. törvény és egyéb törvények módosításáról szóló 2022. évi I. törvényhez

490

II. Törvényekhez tartozó indokolások

Végső előterjesztői indokolás

az egyházak hitéleti és közcélú tevékenységének anyagi feltételeiről szóló 1997. évi CXXIV. törvény és egyéb törvények módosításáról szóló 2022. évi I. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Jelen törvényjavaslat elsődlegesen az egyházak hitéleti és közcélú tevékenységének anyagi feltételeiről szóló 1997. évi CXXIV. törvényt (a továbbiakban: Eftv.) a vallási közösségek felsőoktatási közfeladatainak ellátására vonatkozó szabályokkal egészíti ki, továbbá az Eftv. elmúlt évek jogalkalmazási tapasztalatai alapján szükségessé vált néhány jogtechnikai jellegű és szövegpontosító módosítását, kiegészítését tartalmazza, amelyek elsősorban az Eftv.-n belüli koherencia megteremtését szolgálják.

A törvényjavaslat rendelkezik az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény (a továbbiakban: Atomtörvény) módosításáról is annak érdekében, hogy az Országos Atomenergia Hivatal elnökének rendeletalkotási jogkörét bővítse. Vagyongazdálkodási tárgykörben a törvényjavaslat a Színház- és Filmművészetért Alapítványról, a Színház- és Filmművészetért Alapítvány és a Színház- és Filmművészeti Egyetem részére történő vagyonjuttatásról szóló 2020. évi LXXII. törvény, továbbá a Nemzeti Földalapról szóló 2010. évi LXXXVII. törvény (a továbbiakban: NFAtv.) módosításait is tartalmazza.

A módosítás továbbá javaslatot tesz arra is, hogy a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) egy új melléklettel egészüljön ki, amely szerint a megyei jogú várossá nyilvánítás esetei bővülnek, és e módosítással Esztergom és Baja nyeri el a megyei jogú város címet.

A törvényjavaslat továbbá javaslatot tesz a Magyarországra vonatkozó regionális támogatási térkép alapján 2022. január 1-jétől kezdődően alkalmazandó azon változás társasági adókedvezmények szabályrendszerébe történő bevezetésére, amelynek következtében nagyvállalkozás által Pest megyében – Budapest kivételével – megvalósítandó bármely induló beruházás jogosulttá válhat állami támogatásra. Emellett a törvényjavaslat részeként az uniós értékhátér nem éró beszerzésekre vonatkozó, közbeszerzési eljárás alóli kivételi kör kiegészül, és a szerződéskötés engedélyezésére vonatkozó jogorvoslat szabályozása is módosul.

Ez az indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, továbbá a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja értelmében a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1–2. §

A bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény módosítása a bányafelügyelet hatósági hozzájárulásához kötött tulajdonszerzés eseteinek pontosítását célozza annak érdekében, hogy a bányafelügyeleti hozzájárulás előírását megalapozó tulajdonszerzési mértékek meghatározására a tőkepiaci tendenciákra és a cégek gyakorlati működésére figyelemmel kerüljön sor, és így a jogszerű kitermelés az átruházást követően is biztosított legyen.

3. §

A fejlesztési adókedvezmény igénybevételének feltétele valamennyi vállalkozás és megye esetében, hogy a megvalósuló beruházás induló beruházásnak minősüljön. Ezzel megszűnik az új gazdasági tevékenység végzésére irányuló induló beruházásra, a termékdiverzifikációt eredményező induló beruházásra, valamint az új eljárási innovációt eredményező induló beruházásra vonatkozó követelmény. Ezen jogcímek megszűnésére tekintettel a társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tao.) jogtechnikai szempontból pontosításra kerül.

4. §

A támogatási térkép változására tekintettel szükséges az energiahatékonysági beruházásra vonatkozó támogatási intenzitási szabályok módosítása. Emellett pontosításra kerül a nehéz helyzetben lévő vállalkozásokra vonatkozó rendelkezés is.

5. §

Átmeneti rendelkezésként a javaslat a változó állami támogatási szabályokra tekintettel kimondja, hogy a 2021. december 31-ét követően benyújtott, de e törvény hatálybalépéséig nyilvántartásba nem vett bejelentések, nem engedélyezett kérelmek esetében az e törvény által megállapított rendelkezéseket is alkalmazni kell. A módosítás továbbá lehetővé teszi, hogy az energiahatékonysági beruházások esetében az új rendelkezések alkalmazandóak legyenek a 2021. december 31-ét követően megkezdett beruházásokra is, tekintettel arra, hogy az energiahatékonysági beruházásokat érintő új rendelkezés előnyös az adózók számára.

6–7. §

A módosult uniós háttérszabályokra tekintettel pontosításra kerül a jogharmonizációs rendelkezés.

8. §

A javaslat a Tao-t érintően azon fogalmak és jogcímek kivezetéséről rendelkezik, amelyek alkalmazására már nem kerül sor.

9–13. §

A törvényjavaslat szerinti módosítás rögzíti, hogy a nukleáris létesítmények nukleáris biztonsági követelményei és az ezzel összefüggő hatósági tevékenységek esetén egyes, az atomenergia-felügyeleti szerv által lefolytatott eljárásban az atomenergia-felügyeleti szerv elnökének rendelete határozza meg, hogy a magyar nyelvű dokumentáció mellett, mely műszaki dokumentáció nyújtható be angol nyelven.

Az Atomtörvény 6. § (1) bekezdése szerint az Atomtörvényben meghatározott feladatok végrehajtásáról az Országos Atomenergia Hivatal (a továbbiakban: OAH) és az Atomtörvény 20. §-a, 22–26. §-a és 28. §-a szerinti feladatokat ellátó miniszterek gondoskodnak. Tekintettel az Atomtörvény 6. § (3) bekezdésére, amely szerint az OAH a feladatellátása során csak a jogszabályoknak van alárendelve, a törvényjavaslat információ- és adatszolgáltatási kötelezettséget ír elő az Atomtörvény 20. §-a, 22–26. §-a és 28. §-a szerinti feladatokat ellátó miniszterek számára. Az OAH ez alapján eleget tud tenni Országgyűlés részére benyújtandó, az atomenergia hazai alkalmazásának biztonságáról szóló jelentés elkészítésére vonatkozó kötelezettségének, valamint a hatáskörébe utalt, nemzetközi kötelezettség alapján teljesítendő nemzeti jelentések előkészítésének.

Az Atomtörvény 6. § (2) bekezdése szerint az OAH 2022. január 1-jétől önálló szabályozó szerv, és az OAH elnöke az Atomtörvényben kapott felhatalmazás alapján elnöki rendeletet ad ki. Indokolt egyes kormányrendeleti részletszabályok elnöki rendeletben történő szabályozása, mivel ezek olyan rendelkezésekhez kapcsolódnak, amelyeket 2022. május 1-jétől az OAH elnöke szabályoz.

Emellett a hatékonyabb feladatellátás érdekében szükséges egyes miniszteri rendeletben szabályozott, a nukleáris anyagokra és a radioaktív anyagokra vonatkozó nyilvántartási, ellenőrzési és adatszolgáltatási rendelkezések elnöki rendeleti úton történő meghatározása. Továbbá a törvényjavaslat – figyelemmel az Atomtörvény 4. § (8) bekezdésében foglaltakra is – javaslatot tesz a nukleáris létesítményben és a radioaktív hulladék-tárolóban foglalkoztatott munkavállalók speciális szakmai képzéséről, továbbképzéséről és az atomenergia alkalmazásával összefüggő tevékenységek folytatására jogosultak köréről szóló követelményrendszernek, valamint az atomenergia alkalmazási körében eljáró független műszaki szakértői tevékenységgel kapcsolatos eljárásokért fizetendő igazgatási szolgáltatási díj mértékét, valamint a díj beszedésével, kezelésével, nyilvántartásával, visszatérítésével kapcsolatos szabályok elnöki rendeleti úton történő szabályozására is, összhangban az atomenergia-felügyeleti szerv jogállásával összefüggésben egyes törvények módosításáról szóló 2021. évi CXIV. törvény 13. § m) pontjának 2022. május 1-jei hatálybalépésével.

14–17. §

A rendelkezések az Eftv. fejezetekre bontásához kapcsolódó és egyéb kisebb jogtechnikai pontosításokat tartalmaznak.

18–22. §

A rendelkezések szövegpontosító, a fogalomhasználat egységesítését, valamint jogtechnikai pontosítást szolgáló módosításokat tartalmaznak.

Az Eftv. 6. § (3) bekezdése a közfeladat-ellátás után járó egyházi kiegészítő támogatás szabályait aktualizálja az Eftv. 5. § (1) bekezdésében meghatározott alapelv érvényesülése mellett.

Az Eftv. 6. §-ának új (6) bekezdése lehetővé teszi, hogy ha a bevett egyházak a köznevelési, szakképzési, egészségügyi, illetve a szociális, a gyermekvédelmi és gyermekjóléti szolgáltatásokat a több bevett egyház kizárólagos részvételével működő alapítvány vagy egyesület útján látják el, akkor a közszolgáltatásokat igénybe vevők döntése alapján járó kiegészítő támogatás közvetlenül az alapítvány vagy egyesület részére kerüljön folyósításra. A módosítás egy már létező, sajátos helyzet rendezését célozza, annak érdekében, hogy a bevett egyházi közfeladat-ellátás finanszírozása a tevékenység jellege alapján és ne a szolgáltató szervezeti besorolásának figyelembevételével történjen. A módosítás ugyanakkor csak olyan szervezeteket érint, amelyeket az új rendelkezés hatálybalépése előtt alapítottak, ezzel is biztosítva a kellő szakmai tapasztalat meglétét. A kiegészítő támogatás nyújtásának további feltétele, hogy az érintett szervezet a Kormánnyal külön megállapodást kössön.

Az Eftv. 7. § (2) és (3) bekezdését érintő módosítás az Eftv. 7. § (1) bekezdésén alapuló egyházi céltámogatásokon kívül további céltámogatások törvényi szintre emelését célozza. A javaslat a hatályos normaszöveg hitoktatás kifejezését – egyházi kérésre – hittanoktatásra módosítja, amely kifejezés magában foglalja a törvényjavaslat elfogadásakor létező támogatási jogcímeket (az állami és nemzeti önkormányzati iskolában az etikaoktatás helyett tartott hit- és erkölcsoktatást, a fakultatív hitoktatást és az egyházi hittanoktatást), illetve az esetlegesen azok helyébe lépő hittanoktatási formák támogatását is.

Az Eftv. 8. §-ának új, (2a) bekezdéssel történő kiegészítésének célja az éves járadék összegének korrekciójára vonatkozó rendelkezések pontosítása.

23. §

Az Eftv. új, 10/A. §-a valamennyi vallási közösség felsőoktatási közfeladataira és intézményére érvényes általános szabályokat határoz meg. A 10/B–10/C. §-ban foglalt rendelkezések rögzítik a megállapodással rendelkező bevett egyházak felsőoktatási közfeladataihoz kapcsolódó hosszú távú minőség- és teljesítményelvű finanszírozásának szabályait, amely közfeladatok körét a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény határozza meg. A törvényjavaslat a megállapodásokra, szerződésekre történő utalással megerősíti a felsőoktatási közfeladat-ellátást és finanszírozást érintően a törvényjavaslat hatálybalépését megelőzően a Kormánnyal kötött megállapodásokat, szerződéseket. A törvényjavaslat nem zárja ki, hogy a felsőoktatási közfeladatot közvetlenül az adott vallási közösség lássa el, az ágazati szabályokat azonban ebben az esetben is figyelembe kell venni. A módosítás rögzíti továbbá a felsőoktatással összefüggő feladat- és hatáskörök tekintetében oktatásért felelős miniszter

és a megállapodással rendelkező bevett egyház között létrejövő közfeladat-finanszírozási szerződés fogalmát, tartalmát és részletszabályait, valamint a közfeladat-finanszírozási szerződések módosításának szabályát.

24–27. §

A rendelkezések új fejezetcímet iktatnak be az Eftv.-be, továbbá az új, V. Fejezet önálló alcímében tartalmazza a záró rendelkezéseket [átmeneti rendelkezés, hatálybalépés, valamint az Alaptörvény VII. cikk (5) bekezdése sarkalatosságra vonatkozó követelményének való megfelelés]. Az átmeneti rendelkezés meghatározására azért van szükség, hogy a megállapodással rendelkező bevett egyházak által fenntartott felsőoktatási intézmények felsőoktatási közfeladatainak finanszírozásával kapcsolatos szerződések, támogatások – a törvénymódosítás hatálybalépésétől függetlenül – a teljes 2022. év vonatkozásában alkalmazhatóak legyenek. Az Eftv. 6. § (6) bekezdéséhez kapcsolódó átmeneti rendelkezés szerint az új rendelkezés a 2023. évtől alkalmazandó.

28. §

A rendelkezés szövegpontosító, a fogalomhasználat egységesítését szolgáló módosításokat tartalmaz.

29. §, 1. melléklet

A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 2. melléklete a budapesti Várnegyed nemzeti emlékhely tekintetében pontosításra kerül azzal, hogy az emlékhely kibővül a Várkert Bazár épületével. Ezzel a nemzeti emlékhelyek száma nem emelkedik, csupán a 2012 óta nemzeti emlékhely Budapest I. kerület, Várnegyed bővül egy további helyszínnel.

30. §

A törvényjavaslat a szövetkezetekről szóló 2006. évi X. törvény felhatalmazó rendelkezését módosítja annak érdekében, hogy a kisgyermekkel otthon lévők szövetkezetére is kiterjeszthető legyen az általuk nyújtott szolgáltatásokért fizetendő minimális szolgáltatási díjra vonatkozó kormányrendeleti szabályozás.

31. §

A módosítás az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény élelmiszermentésre vonatkozó alapvető rendelkezéseihez kapcsolódó eljárási szabályok megalkotásához szükséges kormányrendeleti szintű felhatalmazással egészíti ki a szabályozást.

32–33. §

Az NFAtv. kiegészítése szükséges annak érdekében, hogy törvényi jogcím álljon rendelkezésre a Nemzeti Földalapba tartozó és haszonbérbe adással hasznosított földrészletet érintő haszonbérleti szerződés lejárat előtti megszüntetése során a haszonbérelő kompenzálására, ha arra azért kerül sor, mert a földrészlet nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházással érintett területen helyezkedik el, vagy nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházással érintett terület cserével történő megszerzéséhez szükséges. Az elszámolás részletes szabályait kormányrendeleti szinten indokolt megállapítani.

34–35. §

A módosítás révén a Magyar Közlönyben, mint ahogy eddig is, változatlanul megjelennek az Alkotmánybíróság meghatározott határozatai és végzései, új szabályként az Alkotmánybíróságról szóló törvény alapján az Alkotmánybíróság minden döntése megjelenik a jövőben az Alkotmánybíróság Határozatai hivatalos lapban is.

Abban az esetben, ha mindkét hivatalos lapban közzétételre kerül az Alkotmánybíróság döntése, amennyiben a határozat jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés megsemmisítéséről szól, akkor a joghatás vonatkozásában a korábban megjelenő hivatalos lap az irányadó. Ennek indoka, hogy az Alkotmánybíróság alaptörvény-ellenes helyzet megállapító döntései minél hamarabb kifejtethessék joghatásukat, ezzel orvosolják az azt kiváltó helyzetet.

36–39. §, 2. melléklet

Hazánk legújabb kori történelme során két olyan változást is elszenvedett, amelyek a korábbi, történelmi magyar közigazgatás jelentős átalakítását vonták maguk után. Az egyik a Magyarország területének, és így közigazgatási rendszerének radikális megcsonkítását jelentő trianoni békediktátum volt. A másik, az immár az új államhatárok között kiépült kommunista államhatalom által 1950-ben végrehajtott átszervezés. Ennek keretében az addigi 25 történelmi megyéből 19-et hoztak létre, ami több esetben a megyeszékhely áthelyezésével és ezzel a korábbi megyeszékhelyek jogállásának elvesztésével is járt.

Így járt Baja is a kommunista „megyerendezés” során. 1950-ben veszítette el közbizsági státuszát, a korábbi Bács-Bodrog megye székhelyének szerepkörét. Az életben azonban nem lehet erőszakot tenni: a jogfosztás ellenére a város a térségben élő közel 120 ezer ember számára továbbra is központi jelentőséggel bírt és bír a mai napig.

A „vizek városa” már a XIII. század elején fontos folyami átkelőhely és kereskedelmi központ volt, és e szerepét a Duna menti magyar városok között történelmének több száz éve alatt csak megerősítette, olyannyira, hogy térségi központi szerepét még a Habsburgok is elismerték és idén 326 éve városi rangot adományoztak számára.

Az Mötv. értelmében a megyei jogú város települési önkormányzat azokat a közszolgáltatásokat is biztosítja, amelyek saját területén túl a megye egészére vagy nagy részére kiterjednek. Olyan gazdasági, közigazgatási, kulturális központok, amelyek az erős Magyarország pillérei. Baja vitathatatlanul ilyen település.

Baja Bács-Kiskun megye második legnagyobb városa, és közel száz kilométeres sugarú körben Magyarország déli határa melletti legnagyobb település. Itt található az ország egyik legnagyobb közforgalmú és kereskedelmi kikötője, térségi közlekedési csomóponti szerepe pedig elvitathatatlan. Két felsőoktatási intézménnyel, számos középiskolával, bírósággal, kormányhivatallal, területi vízügyi igazgatással, kórházzal biztosít a megyében élőknek szolgáltatásokat. A település a területi közigazgatás szempontjából kiemelt jelentőséggel bír. Baja mindemellett nemcsak magyar, de soknemzetiségű kulturális és gasztronómiai központ is.

A bajaiak szorgalmának köszönhetően a város ma régiójának természetes centruma. Térségi, valamint a gazdasági és kulturális életben betöltött szerepe alapján feltétlenül indokolt, hogy megyei jogú városi rangját visszakapja. Az Országgyűlés régi adósságot törleszt azzal, hogy e státust ismét biztosítja Baja számára.

Esztergom is az 1950-ben bekövetkezett közigazgatási változások elszenvedője. Az „ország első városa” esetében a kommunista „megyerendezés” különösen méltatlan eljárás volt, tekintettel arra, hogy a Duna mellett fekvő település Szent István idejétől az azonos nevű vármegye székhelyeként szolgált egészen az 1950-es átalakításig. Megyeszékhelyi státuszát tehát még a trianoni békediktátum után is megőrizte. Esztergom volt a középkori magyar állam egyik legelső hatalmi központja, és mind a mai napig a legfontosabb hazai római katolikus egyházi méltóság, a magyarországi prímás történelmi székhelye.

Az Mötv. értelmében a megyei jogú város települési önkormányzat azokat a közszolgáltatásokat is biztosítja, amelyek saját területén túl a megye egészére vagy nagy részére kiterjednek. Olyan gazdasági, közigazgatási, kulturális központok, amelyek az erős Magyarország pillérei. Ez Esztergom esetében feltétlenül teljesül.

De nem csupán a közigazgatásban betöltött szerepe teszi indokolttá egyik első városunk megyei jogú várossá nyilvánítását. Esztergom az elmúlt 30 év során soha korábban nem tapasztalt fejlődésen ment keresztül, aminek eredményeként több tízezer fős földrajzi egység társadalmi-kulturális-gazdasági központja. Esztergom mindemellett iskolaváros is, a középfokú oktatáson túl a Pázmány Péter Katolikus Egyetem felsőoktatási képzési helyeként is szolgál. A város emellett országhatáron túlnyúló jelentőséggel is bír, nem utolsósorban a történelmi Mária Valéria hídnak köszönhetően. Mindemellett Esztergom az államhatáron átnyúló, több mint 170 ezer főt magában foglaló Ister-Granum Európai Területi Társulás központja is egyben.

Ezen körülmények folytán megalapozott az esztergomi polgárok azon igénye, hogy a „Dunakanyar fővárosa” ismét méltó státust élvezzen a magyar közigazgatásban. Nemcsak a település egyedülálló történelmi öröksége, de jelenlegi regionális gazdasági és kulturális kulcsszerepe is indokolttá teszi, hogy az Országgyűlés Esztergomot megyei jogú várossá nyilvánítsa.

A módosítással ezért az Mötv. kiegészül egy új 3. melléklettel, valamint a normaszövegben is megjelenik a megyei jogú várossá válás új esetköre. Az új mellékletre tekintettel kiegészül az Mötv. sarkalatossági záradéka is.

A megyei jogú várossá nyilvánítással kapcsolatos módosítások alapján az Mötv. átmeneti rendelkezéseinek és sarkalatosági záradékának kiegészítése is szükséges. Az Mötv. 21. § (2) bekezdése szerint „a megyei jogú város települési önkormányzat, amely – törvényben meghatározottak szerint, az abban foglalt kivételekkel – azokat a közszolgáltatásokat is biztosítja, melyek saját területén túl a megye egészére vagy nagy részére kiterjednek”. Az idézett rendelkezés alapján a megyei jogú város rendeltetése az, hogy az ágazati törvényekben számára meghatározott feladatokat/közszolgáltatásokat a saját területén túl a megye egészére, vagy nagy részére is biztosítsa. A javaslat rögzíti, hogy a javaslattal megyei jogú várossá nyilvánított két település törvényben meghatározott megyei jogú városi jogállásából származó feladatait a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek 2024. évi általános választását követően, a megyei jogú város közgyűlésének alakuló ülésétől látja el. Ezen feladatok ellátása a megjelölt időpontig is biztosított, mert mindkét település olyan megyében fekszik, melynek székhelye jelenleg is megyei jogú város az Mötv. 21. § (3) bekezdése szerint és így törvényi kötelezettsége a törvényekben meghatározott feladatok biztosítása a megye egész területére, beleértve azt a két települést, amely a módosítás hatálybalépésével válik megyei jogú várossá. Noha az időközi választások kitűzésének a konkrét esetköreit a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásáról szóló 2010. évi L. törvény 20. §-a meghatározza, a normavilágosság és az egyértelműség érdekében indokolt átmeneti rendelkezés beiktatása. A képviselőtestület a megválasztott formájában működik tovább.

40. §

A nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény 12. § (1) bekezdés e) pontjának módosítása az online szerencsejáték szervezésére vonatkozó hazai szabályozás – az Európai Unió Bíróságának szerencsejátékokkal kapcsolatos ítélezési gyakorlatára, különösen a magyar online szerencsejáték szabályozás tárgyában hozott ítéletekben foglaltakra figyelemmel szükséges – felülvizsgálatával függ össze. Az európai uniós szabályok értelmében a szerencsejátékokra vonatkozó előírásokat a közegészségügyi szempontok érvényesítésére is tekintettel alapvetően a tagállamok hozhatják meg. Magyarország ezzel összhangban döntött úgy, hogy hazánkban kizárólag az állami tulajdonú gazdasági társaság jogosult online sportfogadás szervezésére. Bizonyos multinacionális külföldi konglomerátumok sikerrel támadták meg az Európai Unió Bírósága előtt a magyarországi szerencsejáték szervezésre vonatkozó szabályozást, amelynek eredményeként a luxemburgi székhelyű testület megállapította, hogy az állami monopóliumot tartalmazó online játékszervezési szabályozás sérti a határon átnyúló szolgáltatásnyújtás szabadságát. Az Európai Unió Bírósága döntésének köszönhetően jelenleg a magyar hatóság nem tudja érvényesíteni az illegális online szerencsejáték szervezőkkel szemben a korábbiakban használt, a jogszabályi előírások betartását kikényszerítő intézkedéseit és eszközeit. Ezért a módosítás célja azon túl, hogy megfeleljen az Európai Unió Bírósága rendelkezéseinek, az az, hogy megteremtse azon legfontosabb feltételeket, amelyekkel a magyar hatóság ismét érvényt tud szerezni a kiskorúak és sérülékeny csoportok védelmének.

41. §

A módosítás célja annak a tilalomnak a megszüntetése, amely szerint a továbbképzési kötelezettség nem teljesítése miatt a felnőttképzési szakértők nyilvántartásából törölt felnőttképzési szakértő a törléstől számított három évig nem vehető újra nyilvántartásba. A módosítással bármely szakértő, akit korábban töröltek a nyilvántartásból a továbbképzési kötelezettség teljesítésének hiánya okán, annak teljesítését követően azonnal kezdeményezheti a szakértői névjegyzékbe való ismételt felvételét.

42–43. §

A szövetkezeti hitelintézetek integrációjáról és egyes gazdasági tárgyú jogszabályok módosításáról szóló 2013. évi CXXXV. törvény módosításáról szóló 2021. évi CIV. törvény (a továbbiakban: Módtv.) hatályon kívül helyezte az Integrációs Szervezetből történő kilépésre vonatkozó szigorú feltételeket tekintettel arra, hogy a tőkeszerkezetnek a Módtv. rendelkezései alapján végrehajtott kötelező átalakítását követően az Integrációs Szervezet tagjaként működő hitelintézetek már rendelkeznek a megfelelő mértékű saját tőke formájában rendelkezésre álló szavatoló tőkével. A jogrendszer koherenciájának biztosítása érdekében indokolt a már hatályon kívül helyezett kilépésre vonatkozó szabályokon alapuló rendelkezésekhez kapcsolódó rendelkezés hatályon kívül helyezése, továbbá annak rögzítése, hogy az Integrációs Szervezet tagját az Integrációs Szervezetből történő kilépéséig terheli az egyetemleges felelősség és a kilépést követően a volt tag vonatkozásában az Integrációs Szervezet és annak tagjai helytállási kötelezettsége a volt tag által vállalt kötelezettségekre már nem terjed ki.

44. §

A közbiztonság erősítése érdekében tett törvénymódosítások folytán 2021. augusztus 1-jétől kezdődően a rendészeti feladatokat ellátó személy alkalmazásának feltételei között többek között az is szerepel, hogy a cselekvőképesség fennállását a rendőrség a szolgálati igazolvány és a szolgálati jelvény kiadására irányuló eljárás során, valamint a jogviszony fennállása alatt évente ellenőrzi. A rendőrség számára a gondnokoltak és az előzetes jognyilatkozatok nyilvántartásáról szóló 2013. évi CLXXV. törvény (a továbbiakban: Gnytv.) 6. § (2) bekezdés a) és b) pontja a gondnokolti nyilvántartás adataihoz történő közvetlen hozzáférésre többféle jogcímet biztosít. Az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek tevékenységéről, valamint az egyes törvényeknek az iskolakerülés elleni fellépést biztosító módosításáról szóló 2012. évi CXX. törvény módosításával együtt azonban nem kerültek bővítésre a Gnytv.-ben taxatív felsorolt rendőrségi jogcímek a fent említett rendészeti feladatokhoz kapcsolódó ellenőrzési feladatok teljes körű ellátásához, így nem jogosultak közvetlen adathozzáféréssel ezen adatokat a gondnokolti nyilvántartásból átvenni. A rendőrség ezért a szükséges jogcím hiányában az Országos Bírósági Hivatalhoz (a továbbiakban: OBH) irányítja az e feladatokat ellátó, ellenőrzésre kerülő személyeket, akik javarészt papír alapon küldik be az adatszolgáltatás iránti kérelmüket. Az adatszolgáltatás iránti kérelmek nagy száma az OBH-ra jelentős adminisztratív terhet ró és az ügyintézés idejét minden, a folyamatban résztvevő fél (rendőrség, ügyfél) számára megnöveli, amelyre tekintettel indokolt a Gnytv.-ben meghatározott rendőrségi jogcímek bővítése a Gnytv. 6. § (2) bekezdés b) pontjának módosításával.

A módosítás alapján az Országos Bírósági Hivatal által vezetett gondnokoltak nyilvántartásából az érintettre vonatkozó megjelölt adatokat 2023. február 1-jétől működő elektronikus ingatlan-nyilvántartás eljárásaiban az ingatlanügyi hatóság is közvetlen adathozzáféréssel jogosult megismerni és kezelni, a cselekvőképesség fennállásának vizsgálatára céljából.

45. §, 47. §

A 2022. február 24-én kirobbant orosz–ukrán konfliktus következtében számítani kell arra, hogy az Ukrajnából menekülő, az ideiglenes védelemre jogosultként elismert személyek magyarországi ellátásáról gondoskodni kell. Ahhoz, hogy e személyek ellátása érdekében a szükséges eszközök beszerzése soron kívül megvalósulhasson, indokolt a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvényt (a továbbiakban: Kbt.) kiegészíteni az uniós értékhatárt el nem érő, az ideiglenes védelemre jogosultként elismert személyek ellátásához kapcsolódó rendelkezéssel. Emellett a Kbt. kibővül egy speciális eljárásrend kialakításáról szóló kormányrendeleti felhatalmazással is. Az új, speciális közbeszerzési eljárásokra vonatkozó rendelkezéseket érintően fontos megjegyezni, hogy azon minden olyan közbeszerzési eljárás tekintetében alkalmazhatóak, amely az Ukrajnából menekülő személyek ellátásához kapcsolódik. Így nem releváns, hogy milyen állampolgárságú személyről van szó, hanem csakis annak a szempontnak kell érvényesülnie, hogy az orosz–ukrán konfliktusra tekintettel, Ukrajnából menekülő személyről van szó.

46. §

A közbeszerzési szabályozás területén a módosítás mind a szerződéskötést engedélyező végzés elleni jogorvoslat előterjesztésének, mind a bíróság döntésének határidejét speciálisan határozza meg. A rövid eljárási határidők azért szükségesek, mert a szerződéskötést engedélyező végzés meghozására olyan esetekben kerülhet sor, ahol a sürgős szerződéskötéshez kiemelt közérdek fűződik. Ez a kiemelt közérdek indokolja a rövidebb keresetindítási határidőt és az igazolási kérelem lehetőségének kizárását.

A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 124. § (2) bekezdés c) pontja értelmében a bíróság törvény eltérő rendelkezésének hiányában egyszerűsített perben jár el a járulékos közigazgatási cselekménnyel, továbbá a közigazgatási szerv visszautasító vagy az eljárást megszüntető döntésével kapcsolatos perben. A Közbeszerzési Döntőbizottságnak a szerződés megkötésének engedélyezése tárgyában hozott végzése járulékos közigazgatási cselekménynek minősül, amely esetében a bíróság egyszerűsített perben jár el.

Az egyszerűsített per szabályai rövidített eljárást tesznek lehetővé, a törvénymódosítás pedig kimondja, hogy az egyszerűsített pert tíz napon belül kell lefolytatnia a bíróságnak. Egy azonnali jogvédelem iránti kérelem előterjesztése a bírósági eljárás lefolytatásának gyorsaságához fűződő kiemelten fontos érdeket írta felül, melyre tekintettel az azonnali jogvédelem iránti kérelem előterjesztését a jogalkotó kifejezetten kizárja.

Megjegyzendő, hogy nem indokolt módosítani, rövidíteni a Közbeszerzési Döntőbizottságnak az iratok felterjesztésére vonatkozó határidejét, mivel a tárgykörben a Kbt. 169. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a Közbeszerzési Döntőbizottság a kérelmet az ügy irataival együtt, annak beérkezését követően haladéktalanul továbbítja a bíróságnak.

Tekintettel arra, hogy a 3111/2021. (IV. 14.) AB határozat (a továbbiakban: AB határozat) szerint a jogorvoslathoz való jog teljesebb érvényesülésének záloga, hogy még a szerződés megkötése előtt a bíróság dönthessen az előzetes szerződéskötés engedélyezésének indokoltságáról, szükséges biztosítani, hogy a szerződés megkötését engedélyező végzés ellen benyújtott kereseti kérelemnek a végzés hatályosulására halasztó hatálya legyen. Mivel a Kp. 39. § (6) bekezdése szerint a keresetlevél benyújtásának a közigazgatási cselekmény hatályosulására halasztó hatálya nincs, ha törvény eltérően nem rendelkezik, ezért szükséges a Kbt.-ben kifejezetten kimondani a végzés ellen benyújtott kereseti kérelem halasztó hatályát.

A törvénymódosítás szerint azt a körülményt, hogy a szerződés megkötését engedélyező végzéssel szemben kereseti kérelmet nyújtottak be, illetve azt, hogy a végzés megtámadására nyitva álló határidő eredménytelenül telt el, a Közbeszerzési Hatóság honlapján közzé kell tenni, mivel az érintettek így szerezhetnek tudomást arról, hogy a szerződést megköthetik-e a végzés alapján vagy meg kell várniuk a közigazgatási per eredményét.

A Kp. 90. § (1) bekezdés b) pontja szerint a bíróság a jogsértő közigazgatási cselekményt megváltoztathatja, ha az ügy természete azt megengedi, a tényállás megfelelően tisztázott, a rendelkezésre álló adatok alapján a jogvita egységesen eldönthető és a megváltoztatást egyfokú közigazgatási eljárásban megvalósított közigazgatási cselekmény esetén törvény lehetővé teszi.

A Kp. konjunktív feltételeket előíró megfogalmazása miatt a törvénymódosításban ki kell mondani azt, hogy a bíróság a Közbeszerzési Döntőbizottság szerződéskötés engedélyezése tárgyában hozott végzését megváltoztathatja tekintettel arra, hogy a Közbeszerzési Döntőbizottság egyfokú közigazgatási eljárásban hoz döntést. Kifejezetten kívánatos is e téren, hogy a bíróság a közigazgatási perben hozott más döntésével ne utasítsa új eljárásra a Közbeszerzési Döntőbizottságot, hanem reformatórius jogkörével élve a Közbeszerzési Döntőbizottság döntését meg tudja változtatni, így jobban érvényesülhet a gyors elbíráláshoz fűződő kiemelt érdek.

Egyértelművé kell tenni ugyanakkor azt is, hogy ha a Közbeszerzési Döntőbizottság a végzésében engedélyezi a szerződés megkötését, a végzés alapján a szerződés mégsem köthető meg addig, amíg a végzés megtámadására nyitva álló jogorvoslati határidő le nem jár, amelyre a módosítás szerint a végzés kézbesítésétől számított öt nap áll rendelkezésre. Ha a jogorvoslati határidő eredménytelenül telik el, a szerződés megköthető.

48. §

A Kbt. módosítása a szövegcsere módosítások körében egyes, uniós értékhatárt el nem érő értékű egészségügyi szolgáltatásokat kivételi körbe helyez. Azon beszerzések mentesülnek a közbeszerzési eljárás lefolytatásának kötelezettsége alól, amelyek az ellátási kötelezettség körébe tartozó, részben vagy egészben közfinanszírozott közszolgáltatások teljesítéséhez kapcsolódnak. Ide sorolhatók például azon körzet-alapú ellátások, amelyek esetében nem indokolt és általában nem is kivitelezhető a versenyeztetés útján történő beszerzés (így például a praxisközösségekkel kötött szerződések). A kivételi körrel érintett szolgáltatások ellátása állami vagy önkormányzati feladat. A módosításnak nem célja a piaci alapon ellátott magán egészségügyi szolgáltatások (pl. foglalkozás-egészségügyi szolgáltatások) kivételi körbe vonása.

A törvényjavaslat továbbá gondoskodik arról, hogy a Kbt. – a már hivatkozott AB határozatban foglaltak szerint – az Alkotmánybíróság döntésének maradéktalanul megfeleljen.

Mivel a szerződéskötést engedélyező végzés alapján a szerződés megköthetővé válik, amely jelentősen befolyásolja a jogorvoslattal elérhető jogkövetkezményeket, az Alkotmánybíróság iránymutatása szerint a végzés ellen önálló jogorvoslati lehetőséget szükséges biztosítani. Ebből a szempontból lényeges, hogy a Közbeszerzési Döntőbizottság – az ideiglenes intézkedésekre általában irányadó szabályokkal ellentétben – ne csupán az intézkedés elrendeléséről, hanem az azt kezdeményező kérelem elutasításáról is indokolással ellátott döntést hozzon. Az AB határozat kívánalma szerint a jogorvoslathoz való jog úgy lesz hatékony – figyelemmel a közbeszerzési eljárás sajátos kettős természetére, a közérdekek összemérésére, valamint a szerződés megkötése utáni reparáció korlátozott lehetőségeire –, ha még a szerződés megkötése előtt dönthet a bíróság az előzetes szerződéskötés engedélyezésének indokoltságáról, megfelelően kidolgozott eljárási szabályok mellett, gyors eljárás keretében.

49. §

Az állami projektértékelői jogviszonyról, valamint egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2016. évi XXXIII. törvény módosításával megteremtésre kerül annak lehetősége, hogy az állami projektértékelői kapacitás a Helyreállítási és Ellenállóképességi Terv végrehajtása során a tartalmi értékelések elvégzésére is elérhetővé váljon.

50. §

A Magyarország Helyreállítási és Ellenállóképességi Terve végrehajtásának alapvető szabályairól és felelős intézményeiről szóló kormányrendelet fogja tartalmazni azon tartalmi értékelések körét, melyek tekintetében az értékelők elláthatják a tartalmi értékeléseket a Helyreállítási és Ellenállóképességi Terv végrehajtása során.

51–53. §, 3. melléklet

A Budapest I. kerület Tigris utca 37. szám alatti ingatlannak és az ott lévő ingóságoknak a Színház- és Filmművészetért Alapítvány ingyenes tulajdonába kerülésével kapcsolatos rendelkezéseket tartalmazza. A vagyonjuttatás a közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítványokról szóló 2021. évi IX. törvény (a továbbiakban: KEKVA tv.) 12. § (11) bekezdése szerint az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény 17. § (1) bekezdésében és 18. § (1) bekezdésében meghatározott feltételek szerinti juttatással esik egy tekintet alá, ezért az e jogszabályhelyekben foglaltakról nem szükséges külön rendelkezni.

54–56. §, 4. melléklet

Az egyes vagyonkezelő alapítványokról és az azoknak történő vagyonjuttatásról szóló 2020. évi CVI. törvény módosításának célja a jogszabályi feltételek megteremtése annak érdekében, hogy a Kék Bolygó Klímavédelmi Alapítvány (a továbbiakban: Alapítvány) közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítvánnyá váljon a KEKVA tv. 3. § (3) bekezdése alapján, azzal, hogy az Alapítvány a közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítványként történő működését a bírósági nyilvántartásba vétel napjával kezdheti meg.

57. §

Hatályba léptető rendelkezés.

58. §

Sarkalatossági záradék.

Az Indokolások Tárát az Igazságügyi Minisztérium szerkeszti.

A szerkesztésért felelős: dr. Salgó László Péter.

A szerkesztőség címe: 1051 Budapest, Nádor utca 22.

Az Indokolások Tára hiteles tartalma elektronikus dokumentumként a <http://www.magyarkozlony.hu> honlapon érhető el.